

Kulturutskottet
00102 RIKSDAGEN

Ärende: Kulturpolitiska redogörelsen (SRR 8/2024)

Finlands svenska författareförening (FSF) tillvaratar medlemmarnas ideella samt allmänna och gemensamma ekonomiska intressen och bevakar deras författarrätt. Föreningen grundades 1919 och har idag 190 medlemmar. Medlemmar i föreningen är professionella skönlitterära författare som skriver på svenska i Finland.

FSF tackar för möjligheten att ge utlåtande till kulturutskottet gällande kulturpolitiska redogörelsen.

Finlands svenska författareförening applåderar ambitionen i kulturpolitiska redogörelsen om en bredare redogörelse av bokbranschen med målet att sammanställa ett konkret åtgärdsprogram för att stöda den finländska litteraturen. Vi utgår i från att tillräckliga resurser för att förverkliga arbetet redan under den här regeringsperioden allokeras. FSF deltar gärna i arbetet som vi också hoppas inkluderar samtliga författar- och översättarorganisationer.

Litteraturen borde behandlas som en nationalskatt som ska skyddas. Den litteraturpolitiska redogörelsen bör konkret resultera i en boklag som omfattar viktiga helheter så som att garantera och förbättra författarnas möjligheter att fortsätta skapa och förvalta det finländska kulturarvet.

Den finländska litteraturen och hela bokbranschen befinner sig i ett brytningsskede och därför behövs bättre strategisk styrning och tydliga framtidsvisioner också på beslutsfattarnivå gällande strukturerna. Politiken ska inte ha möjlighet att påverka hur kulturen ser ut eller vilken konst vi har, men nog möjliggöra att vi har bägge. Just nu pågår stora förändringar i människors läsvanor vilket påverkar hela det finländska samhället. Litteraturens inverkan på finländsk kultur och dess betydelse för samhällsutveckling och bildning har alltid varit betydande. Bokbranschen är en arbetsintensiv del av hela den kreativa sektorn och bidrar märkbart till läsfrämjande arbete och annan kunskapsutveckling. Inom sektorn finns potential att öka exporten och aktivt bidra till den bild som skapas av vårt land – det här framgår tydligt när man jämför motsvarande siffror med våra nordiska grannländer. Därför borde statsmakten föra en mer strategisk litteraturpolitik och säkerställa resurserna för upphovspersoners utkomst, läsfrämjande arbete och utveckling av exportpotential och produktionsstöd. Dessa ämnesområden skulle vara viktiga inkludera i det litteraturpolitiska programmet:

- Litteratur som en del av samhället
- Litteraturproduktion och distribution
- Författarnas och översättarnas utkomst
- Stöd för litteraturexport

För att också i framtiden kunna exportera högklassisk finländsk konst behövs tillräckliga satsningar på konstens primärproducent det vill säga konstnären. Om konstnären har möjlighet att koncentrera sig på sitt yrke och sitt arbete skapas högklassiga verk som har möjlighet synas också på internationella arenor. Det är ur en kvalitativ bredd och en nyskapande massa som de enskilda verken som når framgångar uppstår. För att de ska uppstå måste man skapa en grogrund för det, annars finns inget att exportera. Till det här behövs långvariga och tillräckliga arbetsstipendier för konstnärerna.

Det är ingen tillfällighet att Norge har internationellt betydelsefulla författare, som bland annat Knausgård och Fosse, det står i direkt relation till de fungerande stödsystem landet har för en bred och kvalitativ litteratur.

Helsingfors den 17 mars 2025

Johanna Sandberg
Verksamhetsledare
Finlands svenska författareförening